

Přínosy se přitom projevíly ihned. Všechny projekty lze nyní řídit z jednoho místa – přímo z modulu BIZ4BuildIn v Microsoft Dynamics NAV – a to od procesu kalkulace, kterou připravuje obchodník, přes samotný projekt přípravy technické dokumentace, který už řídí projektový manažer, až po předání veškeré výrobní dokumentace výrobcům jednotlivých subkomponent. Průběh celého projektu je vidět v přehledném okně s Gantovým diagramem a u každé fáze projektu je odkaz na veškerou související dokumentaci i plnění časového plánu, rozpočtu a plánu cash flow. Projektový manažer má tak neustálý přehled o průběhu všech dílčích úkolů

i o všech přijatých a odeslaných platbách. Systém také umožňuje velice efektivně řídit změny, kterých v případě déletrvajících projektů bývají běžně desítky. Celkově se tak práce projektového manažera zrychlila v průměru o 40 %, protože informace o stavu a průběhu projektu už nemusí neustále aktivně vyhledávat, ale má je k dispozici přímo v systému.

Faktury se schvalují obratem

Velkým přínosem se stala také automatizace dalších agend, jako je například workflow faktur. Těch do firmy měsíčně přijdou desítky až stovky. Dříve se

každá faktura musela naskenovat, poslat na příslušnou pobočku firmy asistentce, která ji vytiskla, donesla zodpovědné osobě, nechala si ji podepsat, naskenovala ji a odeslala do externí účetní firmy. Tento proces byl zdlouhavý a zatěžoval zbytečně mnoho pracovníků. Nyní je faktura zaevidována asistentkou, je jí přidělen kód a během pár sekund je o přijetí faktury a nutnosti jejího schválení informován příslušný zodpovědný pracovník. Ten ji schválí přímo v Microsoft Dynamics NAV, případně tuto schvalovací pravomoc deleguje a ještě ten den ji může externí účetní společnost zaúčtovat a nechat proplatit.

IT vs. právo

Jaký přínos mají elektronické důkazy pro podniky?

12. listopadu proběhne v Praze LawTech Europe Congress 2012, první kongres ve střední a východní Evropě zabývající se problematikou elektronických důkazů, forenzní vědou v oblasti IT a souvisejících technologií pro právní praxi a management firem.

Na akci vystoupí řada předních zahraničních i tuzemských odborníků. V krátkém rozhovoru s některými účastníky kongresu vám přinášíme ochutnávku témat, která budou hlavní náplní konference.

V čem dnes právo podle vás nejčastěji (či nejzávažněji) opomíjí využívání informačních technologií?

Právo tento vývoj neopomíjí, ale spíše nedokáže úplně ve všem držet krok s dynamickým vývojem informačních a komunikačních technologií. Právní řád se povětšinou dá aplikovat i na případy sofistikovaných IT systémů, ale mnohdy je jejich aplikace tak složitá a nákladná, že je reálná vymahatelnost práva problematická. Ve většině sporů tak hrají hlavní roli soudní znalci, kteří jsou soudem vyzváni k posouzení daného problému místo toho, aby existovaly certifikované

nástroje či jednotné postupy, jejichž výsledky by byly soudy přijímány a snadno aplikovány.

Jak se situace mění díky nástupu trendů, jako jsou různé formy IT jako služby (cloud) nebo nové způsoby práce s informacemi a daty?

Situace se pomalu ale jistě mění k lepšímu, jakékoliv IT inovace vždy mají nepopíratelný náskok. Cloudové služby jsou fenoménem dneška (i když v určité formě existují už více než deset let) a vytvářejí v oblasti práva nové výzvy. IT si již dříve vynutilo specifické právní úpravy díky své „nehmatatelnosti“, ale cloudové technologie a internet k tomu přidávají i faktor geografické nezávislosti, nesmírné dynamiky a až triviální dosažitelnosti. Pokud si jdete koupit pečivo, tak vás právní řád státu Washington moc nezajímá, ale když soukromý podnikatel

chce využívat některou z cloudových služeb, mohl by v případě sporu zjistit, že v České republice není mnoho advokátů, kteří by se v takovém právním rádu orientovali.

Odpovídal Josef Donát, partner ve společnosti RO-WAN LEGAL – řečník na LawTech Europe Congress 2012.

Jaká data či elektronické dokumenty (a jakým způsobem) by vlastně podniky měly ve svých informačních systémech (nebo v souvislosti s nimi) uchovávat, aby jim mohly posloužit při případném soudním sporu? Například v souvislosti se zákazníky a obchodními partnery, zaměstnanci nebo provozem vlastních systémů?

V elektronických a papírových dokumentech není zásadní rozdíl, významný je jejich obsah, to, co je pro organizaci důležité a z hlediska regulačních požadavků nutné. ICT ale umožňují uchovávat nepoměrně jednodušeji daleko větší množství informací. Tím se logicky rozšiřuje i objem dat, které je vhodné uchovávat. Kromě „standardních“ dokumentů, jako jsou smluvní, personální, ekonomické, utajované a jinak citlivé informace, je vhodné uchovávat i další skupiny informací, např. provozní. Nejen výrobního charakteru, jež umožňují prokázat výrobní postupy pro případ nějakých sporů, ale i provozní informace z ICT. Nezřídka se stává, že provozem ICT mohou vzniknout škody třetí straně nebo jsou v ICT uloženy informace o protiprávní činnosti konkrétních uživatelů. Jde přitom o různá digitální data, např. informace z přístupového systému (kdo byl kdy v práci nebo na konkrétním pracovišti) z kamerových systémů, z telefonních ústředen apod. Užitečné jsou také záznamy konkrétních aktivit uživatelů,

např. činnost na internetu, komunikace přes VoIP, různých IM apod.

Způsob a rozsah uchování dat nejsou v zásadě příliš důležité, omezení jsou pouze v objemech a časech nutných k ukládání. Důležité je udělat klasifikaci informací (např. i obsahu e-mailů) a k těm citlivým zřídít přístup (minimalizace počtu osob, které je mohou použít) a zajistit, aby nebylo možné je měnit, čímž by ztratily jakoukoliv důkazní sílu. Je nutné přísně řídit a evidovat přístup k datům a jejich použití. Vše musí být navíc spolehlivě dokumentováno a prokazatelné, aby to také mohlo být auditovatelné nezávislou autoritou. Pro konkrétní realizaci takových systémů ukládání důležitých dat existuje množství řešení, jejich výběr je pouze otázkou konkrétních požadavků a možností organizace (zejména finančních). V tomto ohledu právě právní řešení (zkušenosti, základní znalosti technologických aspektů, elektronický důkaz a jeho váha, způsoby manipulace, jeho analýza a použití apod.) zaostávají za technickými.

Odpovídal Marian Svetlík, vedoucí Znaleckého ústavu RAC – partner LawTech Europe Congress 2012.

Jak se požadavky na elektronické důkazy nebo platné elektronické dokumenty liší v různých zemích (v rámci EU i mimo ni), jak s nimi pracuje mezinárodní právo?

V řadě případů nebyly zaznamenány výrazné odlišnosti v požadavcích na elektronické důkazy mezi jednotlivými zeměmi EU. Často se však setkáváme s tím, že v některých státech včetně České republiky zatím není dostatečné povědomí zainteresovaných stran o možnostech použití elektronických důkazů. S tím pak souvisí nedůvěra k autenticitě těchto důkazů a k jejich použitelnosti v soudním řízení.

Ta mimo jiné vyplývá i ze zmiňovaného nedostatečného definování požadavků na elektronické důkazy v samotné legislativě.

Lze vůbec nějak obecně definovat požadavky v oblasti digitálních forenzních důkazů? Co je a co není důkazem? Jak musí být získán, uchováván?

Základem je schopnost prokázat řádný sběr elektronických důkazů a nakládání s nimi. Expert by měl mít jasné definované procedury a postupy, jak důkazy nabýt a jak s nimi pracovat. Každý z kroků získání důkazů a jejich analýzy musí být důkladně zdokumentován a proveden takovým způsobem, aby ho bylo možné kdykoliv zopakovat. Nejdůležitějším krokem je samotné získání důkazů, hlavně v případech, kdy originál není možné „zakonzervovat“ – například server z provozních důvodů. V těchto případech je potřebné použít technické prostředky, například digitální podpisy nebo zařízení zabraňující zápisu na disk, které zabezpečí integritu získaných důkazů.

Odpovídal Pavel Jankech, senior manažer společnosti PWC – řečník na LawTech Europe Congress 2012.

Více informací o kongresu, jeho programu a možnosti registrace naleznete na www.lawtecheuropecongress.cz.

LTEC
LAWTECH EUROPE CONGRESS
2012